

Studier over Blishønen (*Fulica atra*) i Vejlerne og danske ynglefugles trækforhold

Af
JØRGEN FOG

Medd. nr. 72 fra Vildtbiologisk Station, Kalø

(With a Summary in English: *Studies on the Coot (Fulica atra) in the Marshland Vejlerne, North Jutland, and on the Migration of Danish Breeding Populations.*)

INDHOLD

Indledning	1
Bestanden efterår, vinter og forår	3
Ynglebestanden	3
Afslåede Blishøns	3
Fangstteknik	6
Ringmærkningsresultater, Vejlerne	7
Blishøns ringmærket i det øvrige Danmark	11
Resumé	12
Summary in English	13
Litteratur	14
Appendix 1	15

INDLEDNING

Vildtbiologisk Station, Kalø, har siden 1957 med ejernes og fra 1961 desuden med Naturfredningsrådets tilladelse foretaget undersøgelser i Hanherredernes Vejler. I dette område (fig. 1), hvis naturforhold er summarisk beskrevet af KORTEGAARD (1968) og i Project MAR, vol. 2, p. 28–29 (1962), og som siden 1960 har været videnskabeligt reservat, er der blandt

andet ringmærket Grågås (*Anser anser*), Gråand (*Anas platyrhynchos*) og Blishøne (*Fulica atra*) samt foranstaltet optællinger, ynglebiologiske studier, jagtudbytteanalyser m.v.

Vildtbiologisk Stations undersøgelser har ikke specielt sigtet mod belysning af Blishønens biologi, idet den indsats, som er ydet i Vejlerne, mest har været studier

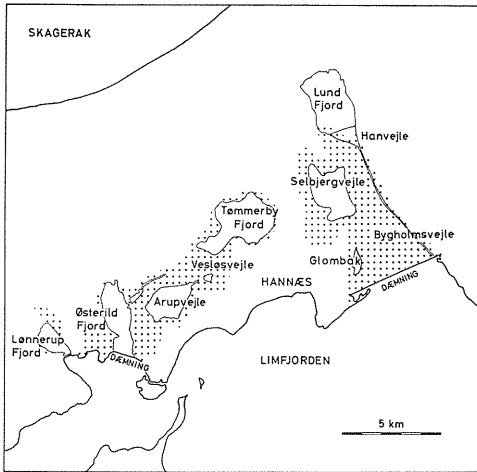

Fig. 1. Vejlerne og Lønnerup Fjord.

Fig. 1. *Vejlerne and Lønnerup Fjord.*

af visse andre arters forhold. Men i forbindelse hermed er der alligevel tilvejebragt så mange data om Blishøns, at det her er muligt at præsentere et materiale, der belyser en række sider af artens bio-

logi. Denne artikel omfatter dels en beskrivelse af den fangsteknik, der er anvendt i forbindelse med ringmærkningerne, og dels af de indhøstede gemmeldingsdata. Der anføres også nogle optællingsresultater fra selve Vejlerne, den umiddelbart vest for liggende Lønnerup Fjord og de dele af Limfjorden, som ligger ud for dæmningerne, der danner Bygholm Vejles og Østerild Fjords sydlige begrænsning. Stationens mærkningsresultater sammenlignes endelig med P. SKOVGAARDS og Københavns Universitets Zoologiske Museums, der for en stor del er tilvejebragt ved ringmærkning i Østdanmark.

Vejlernes ejere og Naturfredningsrådet, der har givet dispensation til færdsel og arbejde i området, og ejernes funktionærer, som på forskellig vis har ydet værdifuld hjælp ved materialeindsamlingen, samt cand. mag. N. O. PREUSS, der venligst har stillet Zoologisk Museums upublicerede data om gemmeldte Blishøns til forfatterens disposition, bedes modtage Vildtbiologisk Stations bedste tak.

1965/66		1966/67		1967	
Dato <i>Date</i>	Antal <i>Nos.</i>	Dato <i>Date</i>	Antal <i>Nos.</i>	Dato <i>Date</i>	Antal <i>Nos.</i>
		17.-18.9.	600 ¹	18.-20.9.	2.350
17.-18.10.	225 ¹	15.-17.10.	4.000	14.-17.10.	4.190
13.11.	510	12.-13.11.	3.600	11.-14.11.	1.570
18.-19.12.	75	17.-19.12.	1.430	14.-15.12.	105 ¹
16.1.	100	13.-14.1.	1.130		
12.2.	40	11.-12.2.	550		
		11.-12.3.	1.475		
3.-4.4.	325	17.-20.4.	550		

¹ Optællinger ikke foretaget i Lønnerup Fjord.

¹ *No counts in Lønnerup Fjord.*

Tabel 1. Antal Blishøns optalt i Vejlerne, Lønnerup Fjord og de tilgrænsende dele af Limfjorden ved de månedlige tællinger i vinterhalvåret i 1965, 1966 og 1967.

Table 1. The number of Coot in 1965-67 in Vejlerne, Lønnerup Fjord and the adjacent parts of Limfjorden

BESTANDEN EFTERÅR, VINTER OG FORÅR

I årene 1965–67 er der regelmæssigt foretaget optælling af Blishøns i månederne september til april i Vejlerne og de nævnte naboområder. Resultaterne fremgår af tabel 1. Der optræder Blishøns hele efteråret, vinteren og foråret, og det største antal er registreret midt i oktober, hvor der i 1966 og 1967 henholdsvis taltes 4.000 og 4.190 fugle. I begge tilfælde lå de fleste, nemlig henholdsvis ca. 3.500 og ca. 4.000 i Lønnerup Fjord, og resten i selve Vejlerne. Det er karakteristisk, at der næsten altid er langt flere Blishøns i Lønnerup Fjord end i Vejlerne i perioden september til april.

I perioder med hård frost forsvinder fuglene fra området i takt med, at isen

dækker mere og mere af vandet. I hårde vinterperioder ses blot enkelte Blishøns de få steder, der er våger. Dette var f.eks. situationen i december 1965 og i januar samt februar 1966, da der kun iagttoges 40–100 individer i alt i Vejlerne, Lønnerup Fjord og den nærmeste del af Limfjorden.

Optællingstallene er mest nøjagtige i vinterperioder, hvor der kun er åbent vand få steder. Under andre omstændigheder må tællerresultaterne opfattes som minimumstal, da det er meget vanskeligt at registrere de fugle, som i større eller mindre selskaber er skjult i vegetationen.

YNGLEBESTANDEN

Man har ikke forsøgt at tilvejebringe data til belysning af ynglebestandens størrelse i Vejlerne, hvis areal er ca. 6.000 ha, men antallet af par er stort – der må være tale om hundreder. I det område på omkring 600 ha øst for Selbjerg Vejle, hvor Vildtbiologisk Station – som det beskrives i et senere afsnit – har foranstaltet »kædefangster« hver sommer siden 1963, er der en meget stor mængde blishønskyllinger, hvilket bl.a. fremgår af fangst- og genfangstresultaterne, som er præsenteret i tabel 2. I perioden 1963–67 er der gennemført 17 fangster, og i alt er 81 voksne og 317 unge Blishøns ringmærket. Men skønt man i hvert af de fire sidste år har foranstaltet fra tre til seks fangster i juli og stort set har arbejdet på de samme arealer indenfor de 600 ha hver gang, er der kun i tre tilfælde fanget Blishøns, som er

ringmærket ved en af årets forudgående »kædefangster«. Den ringe genfangstprocent viser, at man ved en »kædefangst« på engene øst for Selbjerg Vejle kun formår at finde en meget lille del af de tilstedeværende kyllinger og fældende voksne. Man kan omvendt slutte, at der må være mange fugle i området, men da materialet af genfangster er ringe, kan man næppe tillade sig at forsøge en beregning af bestandsstørrelsen på grundlag af fangst- og genfangsttallene.

De seks Blishøns, der er aflæst og fundet døde under »kædefangsterne«, er alle mærket som kyllinger, og kun ét individ, nemlig nr. 308047, der blev fundet død den 5. juli 1966, er ringmærket et tidligere år. Det er sandsynligt, at denne fugl har ynglet i det område, i hvilket den selv er klækket.

AFSLÅEDE BLISHØNS

De voksnes fuldstændige fældning finder sted om sommeren, og svingfjerene kastes på én gang. I Vejlerne ligger der store mængder Blishøns afslåede hvert år. Man ser dem for det første spredt i områder,

hvor der også ligger mange kyllinger, og hvor iagttagelser synes at vise, at der er tale om individer, som har ynglet samme sted. For det andet har der hver sommer siden 1957, hvor forfatteren for første

gang gjorde observationer i Vejlerne, liget flokke af voksne fugle i de fleste større søer. Det samlede antal, der således i juni og juli færdes flokvis uden kyllinger, er af størrelsesordenen 500–1000; undertiden er der set 400–500 i ét selskab i Selbjerg Vejle. L. KORTEGAARD har i 1965, 1966 og 1967 besøgt Vejlerne i maj og gjort notater over Blishøns. Han iagttog kun mindre flokke af voksne fugle. Den 14.5.1965 lå der 30 individer i Arup Vejle og den 28.5.1967 10 i Vesløs Vejle. Den 2. og den 14. maj 1965 iagttoges ingen flokke i Glombak, og den 6.5.1966 ingen i Østerild Fjord. Tilsyneladende begynder flokkene

af voksne Blishøns uden kyllinger således først at optræde i juni.

Afslåede forældrefugle

Der er ringmærket 98 voksne fugle i Vejlerne (tabel 3) i perioden 1960–67. De 81 er fanget på engene øst for Selbjerg Vejle under »kædefangsterne«, hvis resultater ses i tabel 2. Da de voksne Blishøns i dette område færdes med kyllinger, drejer det sig formentlig om forældrefugle. Af de øvrige 17, som er ringmærket i andre dele af Vejlerne, skønnes 12 at tilhøre samme kategori, medens de sidste fem, som er fanget den 20. juni (se tabel 3 og p. 5), var

År <i>Year</i>	Dato <i>Date</i>	Antal voksne ringmærket <i>Nos. ad. ringed</i>	Antal unger ringmærket <i>Nos. juv. ringed</i>	Antal aflæst <i>Nos. recap- tured</i>	Antal fundet døde <i>Nos. found dead</i>
1963	21.7.	5	24		
1964	20.7.	2	12		
	21.7.		3		
	28.7.	3	37		
1965	18.6.	2	17		
	7.7.	10	13		
	14.7.	10	23		
	22.7.		16		
	28.7.		3	1 (22.7.65)	1 (22.7.65)
1966	5.7.	13	26		1 (21.7.63)
	11.7.		12		
	28.7.	4	8	1 (5.7.66)	
1967	3.7.	9	13		
	7.7.	9	27		
	11.7.	1	17		
	18.7.	4	42		
	21.7.	7	16		1 (18.7.67)
	24.7.	2	8	1 (18.7.67)	
Ialt <i>Total</i>		81	317	3	3

Tabel 2. Antal voksne og unge Blishøns ringmærket ved 17 »kædefangster« i årene 1963–67 på engene øst for Selbjerg Vejle. I de to kolonner længst til højre er anført tidligere mærkede Blishøns fra samme område, som ved »kædefangster« er aflæst og fundet døde. Dato i parentes angiver mærkningsdagen.

Table 2. The number of young and adult Coot caught on 17 drives in 1963–67 E of Selbjerg Vejle. In the two right columns birds previously ringed but caught again or found dead during the drives are mentioned. Date in brackets is date of ringing.

afslåede individer uden kyllinger. I tabel 3 skelnes der mellem afslåede fugle (individer, som har mistet de gamle svingfjer, og hvis nye ikke er fuldt udviklede endnu) og endnu ikke afslåede Blishøns.

I et dagbogsnotat fra en »kædefangst« den 18.6.1965 står der, at man overhovedet ikke iagttog afslåede individer den dag. Som det fremgår af tabel 3, er der ved fangster i de første julidage taget såvel afslåede som ikke fældende Blishøns, sidstnævnte dominerer dog i månedens første uge. Disse forhold synes at vise, at de første Blishøns bliver afslåede i tiden omkring den 1. juli. Fra den 8. til den 20. juli er de ikke fældende i mindretal, og fra den 21. til den 28. juli er der kun taget afslåede Blishøns, i alt 23. Man har ikke foreta-

get fangster i august. For de fugle, der ligger spredt i Vejlerne, må man konkludere, at langt de fleste Blishøns i fangstårene har mistet svingfjerene i juli, flertallet nok i denne måneds sidste tre uger. Materialet er så lille, at man ikke kan vurdere, om fældningstidspunktet varierer fra år til år.

Flokkene i de store søer

Kun én gang, nemlig den 20. juni 1960, er der fanget voksne Blishøns, der med bestemthed vides at have hørt til et af de større selskaber, der om sommeren opholder sig i søerne uden yngel. Man fangede kun fem, og de var alle afslåede. Der foreligger ikke andre notater, der fortæller om flokkenes fældningsstatus i juni, hvorfor nævnte fangstresultat ikke berettiger den

	Afslåede	Endnu ikke afslåede	Intet notat om fældningsstadiet	Ialt
	<i>Moulting</i>	<i>Not yet moulting</i>	<i>No information about the moulting stage</i>	<i>Total</i>
18.6.		5	1	6
20.6.	5			5
3.7.	3	4	1	8
5.7.	5	8		13
7.7.	5	6	5	16
8.7.			1	1
11.7.	1			1
13.7.	2	1		3
14.7.	2	2	6	10
15.7.	3			3
18.7.	6			6
20.7.	2	1		3
21.7.	14			14
24.7.	2			2
28.7.	7			7
Ialt	57	27	14	98
<i>Total</i>				

Tabel 3. Fangsttidspunkt og fældningsstadium for de 98 voksne Blishøns, som er ringmærket i Vejlerne 1960-67.

Table 3. Date of ringing and stage of moulting for 98 ad. Coot caught in Vejlerne 1960-67.

konklusion, at flokkenes individer fælder tidligere end de spredtliggende Blishøns.

Hverken ASKANER (1959) eller KORNOWSKI (1957), der har studeret Blishønsens biologi henholdsvis i Sydsverige og Nordtyskland, beskriver observationer af flokke uden kyllinger, som heller ikke omtales af BOPP (1959). WARD (1953) har beskæftiget sig med den Amerikanske Blishøne (*Fulica americana*), hvis han forlader magen, inden ungerne er flyvefærdige. Det nævnes, at der i Delta Marsh i Manitoba hver sommer ligger flokke af fældende, voksne individer, og at kønsbestemmelse af nogle få fugle antyder, at flokkene består af de hanner, som har forladt familien. Ifølge CRAMP (1947), KORNOWSKI (1957) og RUTHKE (1939) holder parret hos vor Blishøne et territorium besat igennem yngletiden og lige til efteråret, og ungerne færdes sammen med forældrene, indtil de i 7-8 ugers alderen er blevet flyvedygtige eller til et endnu senere tidspunkt. Flokke-

ne i Vejlerne består derfor næppe af hanner, som har ynglet samme år, men mit materiale rummer ikke data, der illustrerer, hvilken kategori af Blishøns der er tale om. BOPP (1959) hævder, at Blishønen former sig som etårig, men der henvises ikke til nogen undersøgelse, hvis resultater underbygger påstanden. Hvis alle – eller blot nogle – individer i virkeligheden først er i stand til at yngle som toårige, kan flokkene bestå af endnu ikke kønsmodne fugle tilhørende Vejlernes og/eller andre egne populationer. Denne hypotese støttes af et ringmærkningsresultat, som omtales p. 10. Eventuelt kan flokkene også tælle Blishøns, der er kønsmodne, men som alligevel ikke har ynglet. I denne forbindelse kan det nævnes, at GUILLION (1951) holdt amerikanske Blishøns i fangenskab, og han bemærkede, at i tilfælde af konstant uro (constant disturbance) samt overbefolkning (crowding) og mangel på egnet tilholdssted (suitable habitat) undlod fuglene at yngle.

FANGSTTEKNIK

I årene 1957-67 har man foretaget omfattende fangst af fældende svømmefugle i Vejlerne, hvor følgende metoder er benyttet:

1) Drivning af fugle med langsomt sejlene robåde over åbent vand mod bredvegetationen, hvor spærrenet forsynet med fanglommer er opstillet. Metoden er effektiv til Grågæs (PALUDAN 1965), men uegnet til Blishøns, idet disse spredes til alle sider, når bådene nærmer sig.

2) Fangst i småruser forsynet med 30-60 meter lange fangarme og opstillet i tæt, høj vegetation på lavt vand eller sumpet bund. Afslåede individer af forskellige arter lader sig drive ind i ruserne, når en eller to personer stilfærdigt går frem mod disse, medens en båd følger drevet eller er lidt foran dette i det tilstødende åbne vand. Der er taget et ret begrænset antal Blishøns ved denne teknik, som muligvis kunne give større udbytte, hvis ru-

serne blev anbragt specielt med blishønsfangst for øje.

Håndfangst i lavt vand

I juli 1963 begyndte jeg at eksperimentere med håndfangst af fældende ænder og Blishøns. På Vejlernes forskellige biotoper gik nogle personer igennem terrænet på kæde og fangede trykkende og flygtende fugle med hænderne. Man opdagede snart, at fangstmetoden gav ringe resultat i høj, tæt vegetation, hvor det næsten var umuligt at få øje på fuglene samt på dybere vand, hvor ænder og Blishøns dykkede så langt ned, at flugtreningen ikke kunne erkendes – og samtidigt var fangerne her ude af stand til at bevæge sig hurtigt. Fangstresultaterne var derimod tilfredsstillende i lav eller spredt vegetation og på arealer med ringe vanddybde. Naturforholdene på engstrækningerne øst for Selbjerg Vejle er mange steder gunstige til denne fangst-

form, og fuglemængden er betydelig. For få årtier siden var vegetationen kort på det meste af arealet, som afgræssedes hver sommer. Men antallet af kreaturer har i en årrække været dalende fra sommer til sommer, og dette bevirker, at arealet er ved at skifte karakter. Visse partier er bevoksede med høje tagrør, der står tæt, andre har stadig engræg, medens en del af de lavvandede søer er opfyldt af lav, spredt plantevækst. Man ser dog endnu åbne vandflader med småholme.

Der deltager oftest 15–20 mennesker i fangsterne, og de vandrer frem gennem terrænet med 5–10 meters mellemrum som klappere ved en klapjagt. Der tages flest fugle i stille vejr, hvor fangerne dels har chance for at øjne de trykkende fugle, og dels takket være bevægelser i vegetationen kan lokalisere individer, der fjerner sig svømmende på eller under vandoverfladen eller løbende. En enkelt eller et par af deltagerne er forsynet med ringe og notesbøger, og når en deltager har fanget en fugl, afleverer han den til mærkeren og indtager så atter sin plads i kæden.

I perioden 1963–67 er der mærket 450 Blishøns (93 voksne, 356 kyllinger og 1 af ukendt alder) i Vejlerne, og langt de fleste er taget under »kædefangsterne« i det nævnte område, hvilket fremgår af tabel 2. De voksne var dels afslåede individer, og dels Blishøns, som endnu ikke havde mi-

stet svingfjerene, men som alligevel trykkede eller dykkede. Tilsyneladende flyver fuglene meget dårligt i tiden inden fældningen.

Som det ses i tabel 2, har fangstresultatet varieret stærkt fra gang til gang. Det største antal Blishøns, der er taget på én dag, er 46, og det skete den 18. juli 1967. Der var ved denne lejlighed forøvrigt ikke tale om en »kædefangst« i egentlig forstand, idet der kun deltog fire personer, hvoraf den ene blot medvirkede en del af tiden. De øvrige arbejdede fra kl. 12.00 til kl. ca. 16.30, og de fulgte ikke som ved de traditionelle »kædefangster« en forud planlagt rute, men krydsede rundt til de småsøer, hvori der lå Blishøns, som man nærmede sig snigende og sluttelig forfulgte, når de fik øje på fangerne og søgte dækning i den omgivende vegetation.

En gang er der mærket 40 Blishøns under en kædefangst, nemlig af 16 personer den 28. juli 1964. Den 5. juli 1966 mærkedes 39 under 23 menneskers medvirken, og iøvrigt har »kædefangsterne« givet fra ganske få op til 36 fugle.

»Kædefangster« i juli kan næppe forstyrre ynglefuglene på engene væsentligt, for rugningen er så at sige overstået for alle arters vedkommende, og de fleste unger er ret store. For Blishønsens vedkommende er der under fangsterne i juli yderst sjældent iagttaget reder med æg.

RINGMÆRKNINGSRESULTATER, VEJLERNE

Antal mærkede og gemeldte Blishøns

Vildtbiologisk Station har i årene 1960–67 ringmærket 455 Blishøns i Vejlerne, og det drejer sig om 356 unge og 98 voksne fugle samt om et individ, hvis alder ikke er noteret. Indtil den 15.3.1968 er 58 eller 12.7 % af dem tilbagemeldt (tabel 4). Gemeldingsprocenterne for individer mærket som kyllinger og voksne er henholdsvis 12.9 og 11.2. Af de 455 Blishøns er 7 % mærket i juni og 93 % i juli. Appendix 1 indeholder en liste over gemeldingsdata.

Genmeldingsårsager

Tabel 5 viser, på hvilke måder de 58 Blishøns er tilbagemeldt. Det må pointeres, at tallene ikke illustrerer dødsårsagernes rette fordeling i en population, da f.eks. Blishøns, som skydes og derefter kommer i menneskehænder, har god chance for at blive indrapporteret, hvilket ikke er tilfældet med fugle, som omkommer uden menneskets medvirken. Kun godt halvdelen af de gemeldte fugle er skudt, hvilket synes at vise, at fuglene er underkastet et

moderat jagttryk. I årene 1960–66 havde Blishønen for Danmarks vedkommende jagttid fra den 15. august til den 31. december og i 1967/68 fra den 16. august til den 29. februar. I Vejlerne skydes der kun undtagelsesvis Blishøns, og som det ses af tabellen, er således også blot én af de mærkede nedlagt her. Jagttrykket på Blishønen er givetvis langt mindre end på Gråanden. Ifølge FOG (1964) var 88 % af 1191 tilbagemeldte Gråander blevet jægnernes bytte i et materiale omfattende opdrættede fugle udsat i Danmark.

Genfund fra Danmark

På kortet fig. 2 er afsat 42 tilbagemeldingssteder for 41 Blishøns, som på forskellig måde er genmeldt inden for Danmarks grænser. Otte fugle er aflæst, fundet døde m.v. i Vejlerne, heraf de seks i juli. Den syvende er skudt få km fra mærkningslokaliteten den 17. august, og for den otten-

des vedkommende er blot ringen fundet i september. I Lønnerup Fjord lige vest for Vejlerne er der genfundet fire Blishøns. Den ene af disse er mærket i juli 1967 og fundet død midt i februar 1968, hvilket antyder, at den er forblevet i Limfjordsområdet vinteren igennem. Det samme gælder yderligere fire af tilbagemeldingerne fra Limfjorden, nemlig to fra januar, en fra februar og en fra marts.

Nogle af Blishønsene kan altså tilbringe vinteren i Nordjylland, som andre dog forlader i eftersommeren. En kylling, man mærkede den 7. juli 1967, blev nedlagt den 16. august samme år ved Ringkøbing Fjord, hvor der i september er genmeldt to fugle, der ligeledes var mærket i den foregående juli. Også på Djursland og ved Skanderborg er der henholdsvis den 15. og den 29. august genfundet ungfugle fra samme sæson.

Nogle af de Blishøns, der ifølge kortet

Mærkningsår <i>Year of ringing</i>	Unger <i>Juv.</i>		Voksne <i>Ad.</i>		Alder ukendt <i>Age unknown</i>		Genmeldt i alt <i>Recovered (total)</i>
	Antal mærket <i>Nos. ringed</i>	Antal genmeldt <i>Nos. re-covered</i>	Antal mærket <i>Nos. ringed</i>	Antal genmeldt <i>Nos. re-covered</i>	Antal mærket <i>Nos. ringed</i>	Antal genmeldt <i>Nos. re-covered</i>	
1960			5	2			2
1961							
1962							
1963	30	4	8				4
1964	55	8	6				8
1965	75	13	28	4			17
1966	53	6	17	1			7
1967	143	15	34	4	1	1	20
I alt <i>Total</i>	356	46	98	11	1	1	58
Genmeldingsprocent <i>Recovered, %</i>		12.9		11.2			12.7

Tabel 4. Antal Blishøns ringmærket i Vejlerne af Vildtbiologisk Station 1960–67 og de genmeldinger, som er indløbet indtil den 15.3.1968.

Table 4. Number of Coot ringed in Vejlerne, N. Jutland, by the Game Biology Station, Kalø, 1960–67 and the recoveries obtained before 15.3.1968.

fig. 2 efter mærkningen bevæger sig syd på gennem Jylland, forøvrigt mest langs halvøens vest- og østkyst, overvintret her i landet. To er således nedlagt på Djursland i december, en i Ringkøbing Fjord og en på Sydvestfyn i januar, og tre er genmeldt i februar, nemlig to fra det sydøstlige og en fra det sydvestlige Jylland.

Af de 41 fugle, som er tilbagemeldt i Danmark, er kun to genfundet uden for Jylland. Der er tale om det ovennævnte januarfund fra Fyn og om en novembergenmelding fra Sydsjælland.

Genmeldinger fra udlandet

Der foreligger femten genfund fra egne

sydvest og syd for Danmark, nemlig syv fra Frankrig, fire fra Holland, to fra England og to fra Vesttyskland (fig. 3). Hovedtrækretningen for den del af Vejlernes bestand, som forlader Danmark om efteråret, er tydeligt sydvest, og det vigtigste vinterkvarter er egnene langs Kanalen. BROWN (1955) har undersøgt de vesteuropæiske ringmærkningsresultater op til 1955, og han fandt tegn på, at der for Blishønen vedkommende kunne skelnes mellem en bred kontinental trækrute og en smallere følgende Vesteuropas kyster. Vejlerne fugle er således repræsentanter for de europæiske Blishøns, som følger Vesteuropas kyster. Man finder på fig. 3 blot

Årsag til genmelding	Antal genmeldt <i>Nos. recovered</i>			I alt <i>Total</i>	
	I Vejlerne	Fra det øvrige Danmark <i>From Denmark outside Vejlerne</i>	Fra udlandet	Antal	%
<i>Manner of recovery</i>	<i>In Vejlerne</i>			<i>Nos.</i>	
Skudt <i>Shot</i>	1	23	9	33	56.9
Fundet døde eller syge <i>Found dead or in poor condition</i>	2	10	5	17	29.3
Aflæst <i>Ring read</i>	2 (+ 1*)		1	3 (+ 1*)	5.2
Kun ringen fundet <i>Only ring recovered</i>	1		1	2 1 1	8.5
Taget af rovvildt <i>Killed by predators</i>	1				
Dræbt i trafikken <i>Killed by traffic</i>			1		
Druknet i fiskegarn <i>Drowned in fish trap</i>		1		1	
I alt <i>Total</i>	7 (+ 1*)	34	17	58 (+ 1*)	99.9

*) Denne fugl blev først aflæst, senere skudt.

*) *This Coot was first recaptured and controlled, later shot.*

Tabel 5. Fordelingen af genmeldingsårsager.

Table 5. Cause of death or source of information.

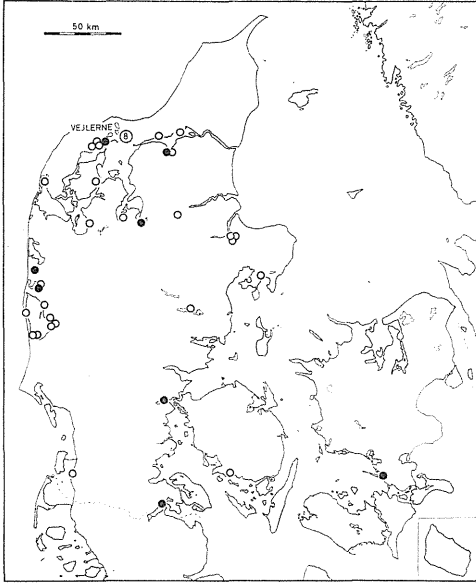

Fig. 2. Genmeldinger fra Danmark af 41 Blishøns, som er ringmærket i Vejlerne 1960–67. Et individ er genmeldt to gange (se tabel 5), og begge genmeldingssteder er markeret på kortet.

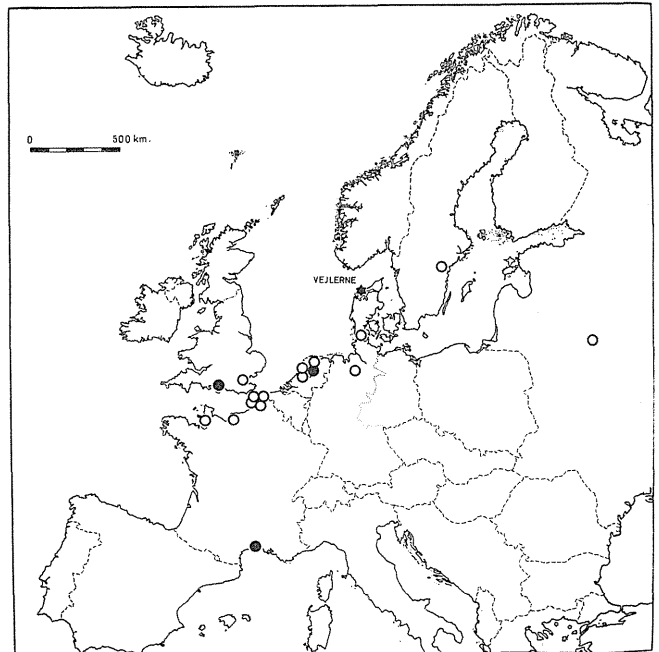
Fig. 2. Recoveries within Denmark of 41 Coot ringed in Vejlerne 1960–67. One bird is recovered twice (see Table 5) and both localities are marked.

Fig. 2–3.

- Mærket som kylling.
Ringed as pull.
- Mærket som voksen.
Ringed as ad.

Fig. 3. Genmeldinger fra udlandet af 17 Blishøns, som er ringmærket i Vejlerne 1960–67.

Fig. 3. Recoveries from abroad of 17 Coot ringed in Vejlerne 1960–67.

én undtagelse fra dette mønster, og det er genfundet fra Sydfrankrig. Den pågældende Blishøne, nr. 305008, er mærket i Selbjerg Vejle den 20. juni 1960 som afslået voksen (se p. 5) og genmeldt i december samme år. Dette genfund kunne antyde, at nogle af de ikke-unglende fugle, som fælder i Vejlerne, tilhører østligere populationer, hvis træk følger BROWN's kontinentale trækvej. Se i denne forbindelse diskussionen p. 11.

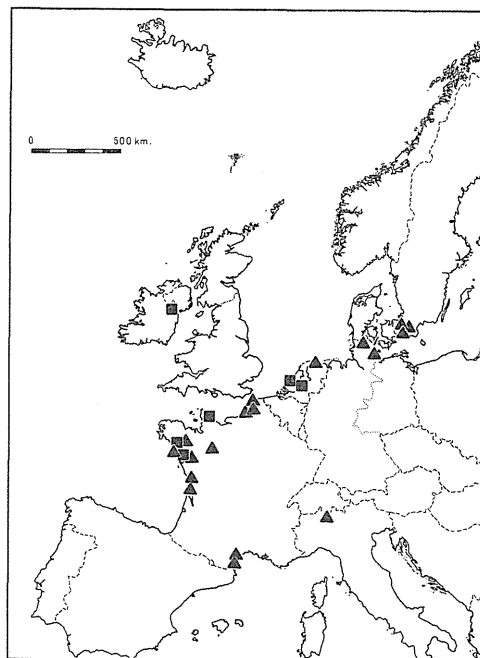
Det tidligste genfund fra det sydvestlige udland er fra den 6. november og det seneste fra den 24. februar. De 15 genmeldinger er ivoirigt således fordelt på vinterhalvårets måneder: November to, december to, januar ti og februar en. To kyllinger, som man ringmærkede i Vejlerne den 28. juli 1964, er tilbagemeldt fra henholdsvis Sovjetunionen og Sverige (fig. 3). Den ene fandtes død 400 km vest for Moskva den 11. maj året efter, medens den anden blev nedlagt i Östergötland den 1. september 1965. Disse genfund antyder, at abmigration også kan finde sted blandt Blishøns.

Fig. 4. Genmeldinger fra udlandet af 24 Blishøns ringmærket af P. SKOVGAARD og Zoologisk Museum, København, forskellige steder i Danmark 1928–66.

- Mærket i Jylland.
- ▲ Mærket på Øerne.

Fig. 4. Recoveries from abroad of 24 Coot ringed by P. SKOVGAARD and Zoological Museum, Copenhagen, in Denmark 1928–66.

- Ringed in Jutland.
- ▲ Ringed in E. Denmark.

BLISHØNS RINGMÆRKET I DET ØVRIGE DANMARK

Der er gennem årene mærket en del Blishøns rundt omkring i Danmark med P. SKOVGAARDS og Københavns Universitets Zoologiske Museums ringe. SKOVGAARD har publiceret resultater i Danske Fugle 1935–42, medens Zoologisk Museums genmeldingslister er offentliggjort i Videnskabelige Meddelelser fra Dansk Naturhistorisk Forening 1932–63 og i Dansk Ornithologisk Forenings Tidsskrift 1963–65. Jeg har fra disse publikationer og fra et upubliceret materiale, som Zoologisk Museum, København, venligst har stillet til min rådighed, uddraget genmeldinger af Blishøns, som er ringmærket forskellige steder i Danmark i årene 1928–66 i månederne maj, juni og juli, og som må formodes at være danske fugle. Fra perioden december til februar, begge incl., er der 14 genfund i Danmark, og i månederne september til marts, begge incl., er 21 genmeldt sydvest og syd for Danmark, og fordelingen er således: September en, okto-

ber en, november tre, december fem, januar syv, februar tre og marts en. Disse genfund er afsat på kortet fig. 4, og de er fordelt på følgende lande:

Frankrig fjorten, Holland tre, Vesttyskland to, Irland en og Italien en. På kortet kan man skelne mellem Blishøns mærket i Jylland og fugle ringmærket på Øerne. Man bemærker, at den eneste fugl, som er genfundet i Storbritannien, er jysk, og den er mærket som kylling i Ove Sø i Nordjylland. De fleste er genmeldt i Kanalegne- ne ligesom det var tilfældet med fuglene fra Vejlerne, men det må bemærkes, at de genmeldte individer fra Sydfrankrig og Norditalien alle tre er ringmærket i Østdanmark. De sydfranske genfund er Blishøns, der stammer fra Sjælland, og det italienske er en lollandsk fugl. Sammenlignes figurerne 3 og 4 spores en tendens til, at østdanske Blishøns dels overvintrer sydligere langs den vestfranske kyst end de nordjyske, og dels er der tilsyneladende

flere østdanske end jyske individer, der flyver til Sydeuropa (BROWN's kontinentale trækvej?).

De tre, som er gemeldt i Sydsverige, er alle ringmærket i Københavns nærhed, og

de er genfundet i januar, februar og april.

På Vildtbiologisk Station findes en fortegnelse over de ringnumre (SKOVGAARD's og Zoologisk Museums), som er anvendt i det ovenstående.

RESUMÉ

1) Materialet omfatter resultaterne af Vildtbiologisk Stations ringmærkning af Blishøns i Vejlerne, Nordjylland, og der sammenlignes med P. SKOVGAARD's og Københavns Universitets Zoologiske Museums gemeldingsdata vedrørende Blishøns mærket på andre danske lokaliteter. Fangsteknikken, som er anvendt i Vejlerne, beskrives, og der gives data om Blishønens forekomst i Vejlerne året igennem.

2) Regelmæssige tællinger i månederne september til april i 1966 og 1967 viser, at Vejlerne, Lønnerup Fjord og visse tilgrænsende arealer af Limfjorden huser flest fugle i oktober, da der i alt er observeret ca. 4.000 hvert år. I vinterhalvåret opholder langt de fleste af tælleområdet Blishøns sig i Lønnerup Fjord. I isperioder har de nævnte lokaliteters bestand i flere tilfælde omfattet mindre end 100 individer.

3) Antallet af ynglende Blishøns i Vejlerne, hvis areal er ca. 6.000 ha, kendes ikke, men bestanden er tæt. I et felt på ca. 600 ha er der ved gentagne fangster i (juni) – juli i årene fra 1963 til 1967 fanget og ringmærket 317 kyllinger og 81 voksne. Kun i tre tilfælde er Blishøns fanget ved en fangst senere samme sæson. Dette viser, at kun en ringe del af de tilstedeværende fugle fanges ved hver fangst, og at Blishønens antal er meget stort.

4) De Blishøns, som har unger, mister svingfjerene i juli, flertallet nok i løbet af månedens sidste tre uger. I Vejlernes store søer ligger hvert år i juni og juli 500–1.000 voksne Blishøns uden unger. Det

diskuteres, hvilken kategori af Blishøns der er tale om.

5) Forskellige fangstmetoder er afprøvet. De fleste Blishøns er i Vejlerne fanget under »kædefangster«, ved hvilke et antal personer, oftest 15–20, går gennem terrænet med 5–10 meters afstand og fanger fuglene med hænderne. Det er muligt at fange kyllinger, afslåede voksne samt voksne individer, som endnu ikke har mistet svingfjerene, men som alligevel ikke flyver. Ved én »kædefangst« er maksimalt 46 Blishøns fanget.

6) I årene fra 1960 til 1967 har Vildtbiologisk Station ringmærket 455 Blishøns i Vejlerne, og indtil den 15.3.1968 er 58 eller 12.7 % gemeldt. Alle fuglene er mærket i juni og juli.

7) Dødsårsagernes fordeling i gemeldingsmaterialet synes at vise, at Vejlernes population er underkastet et ringe jagttryk.

8) Af de 58 gemeldinger er 41 fra Danmark. Der er fem genfund i Limfjordsområdet fra vintermånederne. Allerede i august er andre gemeldt sydligere i Jylland, mest langs halvøens vest- og østkyst. Seks fugle er i vintermånederne gemeldt i Jylland syd for Limfjorden og en på Fyn. Fra det sydvestlige og sydlige udland foreligger 15 genfund, heraf 14 fra egnene ved Kanalen. Kun en gemelding afviger fra dette mønster. Pågældende Blishøne er ringmærket som voksen, men ikke ynglende i juni og gemeldt fra Sydfrankrig. To gemeldinger fra henholdsvis Rusland

(maj) og Sverige (september) antyder abmigration.

9) P. SKOVGAARD og Zoologisk Museum, København, har mærket Blishøns i maj, juni og juli forskellige steder i Dan-

mark, især i Østdanmark. Der er tendens til, at østdanske fugle dels overvintrer sydligere langs den vestfranske kyst end nordjyske, og dels at flere østdanske end jyske individer trækker til Sydeuropa (Sydfrankrig og Norditalien).

SUMMARY IN ENGLISH

Studies on the Coot (Fulica atra) in the Marshland Vejlerne, N. Jutland, and the Migration of Danish Breeding Populations.

The present material comprises data concerning the occurrence of the Coot (*Fulica atra*) in the Danish marshland Vejlerne, N. Jutland (see Project MAR, Vol. 2, pp. 28 and 29 (1962)), catching techniques and ringing results. Comparisons are presented with recovery data for birds ringed in summer in other parts of Denmark.

The population in Vejlerne

Counts of Coot were carried out throughout 1966 and 1967 in Vejlerne, Lønnerup Fjord W. of Vejlerne and in adjacent parts of Limfjorden south of Bygholm Vejle and Østerild Fjord (Fig. 1). In both years Coot were present throughout the entire autumn, winter and spring (Table 1), most being found in October when about 4,000 were counted, most of these being in Lønnerup Fjord.

The size of the breeding population in Vejlerne, which cover about 6,000 hectares is not known, but there must be hundreds of pairs. In one area of about 600 hectares 81 adult and 317 young Coot were caught and ringed in the months of June and July from 1963 to 1967. In this period there were only three recaptures of birds caught and ringed earlier the same year, indicating that the number of birds in that area must be very large. The results of captures and recaptures are seen in Table 2.

Moulting birds

Adult Coot which breed in the area mostly moult their wing feathers during the last three weeks of July. This can be seen from Table 3 where a distinction is made between 1) individuals in moult, which have lost the old feathers and whose new feathers are not yet fully developed and 2) birds which have not yet moulted.

While parent birds with young are distributed over a large area in Vejlerne, flocks of adult Coot without young, totalling 500 to 1,000, are found on the larger lakes in June and July. 4-500 birds have occasionally been observed in one flock on Selbjerg Vejle. Only on one occasion, on June

20th, 1960, five of these non-breeding individuals were captured, and all were moulting. The origin of the non-breeding birds cannot be elucidated through the present material. If all - or some - individuals do not reach sexual maturity until they are two years old, these flocks may consist of immature birds. This hypothesis is supported by a ringing result referred to on p. 14 and on p. 10. The flocks may also contain birds which, although mature, do not breed. GUILLION (1951) describes how »constant disturbance, plus crowding and lack of suitable habitat precluded actual nesting« in the American Coot (*F. americana*).

Capture-technique

From 1957 to 1967 extensive catches of moulting waterfowl were made in Vejlerne, the following methods being employed:

1) Using slowly-moving dinghies to drive the birds over the open water towards the vegetation round the banks, where nets with traps were placed. This method works for Greylag Geese (*Anser anser*) (PALUDAN 1965), but not for Coot, since these scatter in all directions when approached by boats.

2) Using small traps with 100 to 200-foot long catching sleeves, set up in tall dense vegetation in shallow water. Moulting ducks are easily driven into the traps by one or two people plus a boat. Few Coot have been taken by this method, though the technique might possibly have shown a higher yield had the traps been set out with the intention of catching particularly this species.

3) In July 1963 experiments on hand-catching of moulting ducks and Coot were commenced. A chain of people would advance across the various biotopes of Vejlerne and catch crouching and escaping birds with their hands. This method was not successful in tall dense vegetation, where the birds were well hidden and in open water, where the birds dived. On the other hand yields were good in low or scattered vegetation and on

areas with very shallow water. Conditions in the meadow areas east of Selbjerg Vejle quite favour this method of capture. Between fifteen and twenty people usually take part in these drives, advancing across the area 20 to 30 feet apart. Most birds are taken in calm weather.

Table 2 shows the results of »chain drives« between 1963 and 1967. The highest number of Coot caught in a single »drive« was 46.

Results of Ringing in Vejlerne

Between 1960 and 1967 the Game Biology Station ringed 455 Coot in Vejlerne, 58 of which (12.7 %) were later recovered (until March 15th, 1968). All birds were ringed in June or July. Recovery data are given in Appendix 1, and Table 4 shows numbers of individuals marked and reported. Percentages recovered of adult and chicks respectively are of the same order of magnitude.

As seen in Table 5, the population is only exposed to moderate shooting pressure. In Vejlerne Coot are rarely shot.

41 of the 58 recoveries were from Denmark (Fig. 2). Five recoveries are from the Limfjord area in the wintertime. 6 have been reported from areas further south in Jutland (the earliest in August), mostly along the west and east coasts of the peninsula. One was recovered in Funen in the winter.

15 birds were recovered in countries to the south and south-west (Fig. 3), viz. France (7), Holland (4), Britain (2), and W. Germany (2). The main migration route is south – westerly, the most important winter quarters being the region about the Channel. There has only been one exception to this pattern – a report from the south of France. The Coot concerned was ringed as adult during moult in Selbjerg Vejle on June

20th, 1960 (see p. 13) and was recovered in December of the same year. This recovery supports the hypothesis regarding moulting-migration to Vejlerne in N. Jutland of individuals belonging to populations from further east, whose winter quarters lie further east than those of breeding birds from Jutland. Two reports, from Russia (in May) and from Sweden (in September), indicate occasional abmigration.

Ringing in other parts of Denmark

P. SKOVGAARD and the Zoological Museum of the University of Copenhagen have ringed Coot in various places in Denmark. Recovery data regarding individuals ringed in May, June and July have been published in »Danske Fugle 1935–42«, »Videnskabelige Meddelelser fra Dansk Naturhistorisk Forening 1932–63« and »Dansk Ornithologisk Forenings Tidsskrift 1963–65«. Unpublished material from the Zoological Museum in Copenhagen has been very generously placed at the author's disposal.

Recoveries from abroad are shown in Fig. 4. The birds from the eastern parts of Denmark tend to winter further south (in France and N. Italy) than the birds from Jutland. Coot found in the South of France came from the island of Sjælland (Zealand) and the one found in Italy came from Lolland.

While recovery reports on 21 Coot came from places to the south and south-west of Denmark during the period from September to March, there were 14 recoveries in Denmark during the period from December to February.

A list of the ring numbers used in the present paper (SKOVGAARD's and the Zoological Museum's) is kept at the Game Biology Station.

LITTERATUR

- ASKANER, T., 1959: Några iakttagelser över häckningsbeteende och häckningsresultat hos Sotshönan (*Fulica atra*). – Vår Fågelvärld 18: 285–310.
- BOPP, R., 1959: Das Blesshuhn (*Fulica atra*). – Wittenberg Lutherstadt.
- BROWN, R. G. B., 1955: The migration of the Coot in relation to Britain. – Bird Study 2: 135–142.
- CRAMP, S., 1947: Notes on territory in the Coot. – British Birds 40: 194–198.
- FOG, J., 1964: Dispersal and survival of released Mallards (*Anas platyrhynchos* L.). – Danish Rev. Game Biology 4 (3): 1–57.
- GUILLION, G. W., 1951: The frontal shield of the American Coot. – Wilson Bull. 63: 157–166.
- KORNOWSKI, G., 1957: Beiträge zur Ethologie des Blässhuhns (*Fulica atra* L.). – Journ. für Ornithologie 98: 318–355.
- KORTEGAARD, L., 1968: Studier af Toppet Skalleslugers (*Mergus serrator*) ynglebiologi i Vejlerne. (Summary: Studies on the breeding biology of the Red-breasted Merganser (*Mergus serrator*) in Vejlerne, North Jutland). – Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. 62: 37–67.
- PALUDAN, K., 1965: Grågåsens træk og fældnings-træk. – Dansk Vildtundersøgelser 12, 54 pp.
- Project MAR, The conservation and management of temperate marshes, bogs and other wetlands,

1962. IUCN Publications new series Nos. 3 and 5. WARD, P., 1953: The American Coot as a game bird. – Trans. 18. N. Amer. Wildl. Conf.: 322–328.
- RUTHKE, P., 1939: Beobachtungen am Blässhuhn (*Fulica atra* L.). – Ornith. Monatsberichte 47: 141–147.

APPENDIX 1.

Liste over Blishøns (*Fulica atra*), som er ringmærket i Vejlerne (57° 04' N; 09° 02' E), Nordjylland, 1960–67, med Vildtbiologisk Stations ringe og gemeldt inden 15. marts 1968.

All recoveries and recaptures of Coot (Fulica atra) ringed by the Game Biology Station, Kalø, in Vejlerne (57° 04' N; 09° 02' E), North Jutland, 1960–67.

De anvendte forkortelser og tegn:

Abbreviations:

juv.: Unge, der er udruget samme år. *Young bird hatched the same year.*

ad.: Ældre end et år. *Older than one year.*

?: Alder ukendt. *Age at ringing unknown.*

+: Skudt. *Shot.*

×: Fundet død eller døende. *Found dead or dying.*

v: Fanget og frigivet med ring. *Caught and released with ring.*

/?: De nærmere omstændigheder ved fundet ukendt. *Manner of recovery unknown.*

Hvor gemeldingsdatoen ikke er oplyst, er brevetts dato anført i parentes, hvilket også gælder i de tilfælde, hvor blot ringen er fundet. *If the recovery date is unknown or if only ring is found the date of the reporting letter is given in brackets.*

305007	ad. /?	20.6.1960 ca. 10.1.1962	Noord-Oostpolden, Harderwyk, HOLLAND (52° 21' N; 05° 37' E).
305008	ad. +	20.6.1960 4.12.1960	Etang de l'Ort, Herault, FRANCE (43° 37' N; 04° 01' E).
308047	juv. ×	21.7.1963 5.7.1966	Marshes east of Selbjerg Vejle, North Jutland (57° 04' N; 09° 02' E).
308052	juv. ×	21.7.1963 ca. 1.2.1964	Ballum, South Jutland (55° 06' N; 08° 40' E).
308075	juv. +	21.7.1963 (15.1.1964)	Between Neukirchen und Habernis, GERMANY (54° 47' N; 09° 27' E).
308076	juv. ×	21.7.1963 24.2.1964	Near Amsterdam, HOLLAND (52° 21' N; 04° 54' E).
308480	juv. ×	11.7.1967 9.11.1967	Værnengene, West Jutland (55° 52' N; 08° 13' E).
308918	juv. +	21.7.1964 25.8.1967	Southern part of Ringkøbing Fjord, West Jutland (55° 52' N; 08° 13' E).

308919	juv. +	28.7.1964 29.8.1964	Sønderlem Vig, Viborg county, Jutland (56° 04' N; 08° 25' E).
309914	juv. ×	18.6.1965 26.2.1966	Taabel, Vestervig, Thy (56° 47' N; 08° 16' E).
309931	ad. +	14.7.1965 12.10.1966	Åbjerg Sø, Vedersø, West Jutland (56° 15' N; 08° 12' E).
309959	juv. /??	28.7.1965 2.9.1967	Bygholm Hegn, Vejlerne, North Jutland (57° 04' N; 09° 02' E).
309960	juv. +	28.7.1965 21.1.1966	Neufchatel, Pas de Calais, FRANCE (50° 37' N; 01° 39' E).
310041	juv. ×	29.7.1967 21.1.1968	Bridgemarsh Island, River Crouch, Essex, ENGLAND (51° 37' N; 00° 56' E).
310080	juv. +	24.7.1967 17.8.1967	Tømmerby Fjord, Vejlerne, North Jutland (57° 04' N; 09° 02' E).
310303	juv. ×	18.6.1965 4.3.1966	Ca. 4 km South of Nykøbing Mors (56° 48' N; 08° 52' E).
310308	ad. ×	7.7.1965 22.2.1966	Kolding Fjord, Jutland (55° 29' N; 09° 30' E).
310327	ad. ×	7.7.1965 7.1.1967	Hjarbæk Fjord, Jutland (56° 32' N; 09° 20' E).
310341	juv. +	14.7.1965 16.8.1966	Grund Fjord, Randers, Jutland (56° 28' N; 10° 16' E).
310342	juv. ×	14.7.1965 2.1.1966	Hvide Sande, West Jutland (56° 00' N; 08° 07' E).
310358	juv. +	14.7.1965 29.8.1965	Northern part of Mossø, Skanderborg county, Jutland (56° 03' N; 09° 46' E).
310402	juv. +	18.6.1965 26.12.1965	Calais, FRANCE (50° 57' N; 01° 52' E).
311302	juv. +	20.7.1964 15.8.1964	Grund Fjord, Jutland (56° 28' N; 10° 16' E).
311334	juv. +	28.7.1964 11.11.1967	Øst-Stadel Fjord, West Jutland (56° 10' N; 08° 13' E).
311335	juv. ×	28.7.1964 11.5.1965	Near Beshenkivochi, Vitebsk, S.S.S.R. (55° 02' N; 29° 28' E).
311349	juv. +	28.7.1964 1.9.1965	Glans, Östergötland, SWEDEN (58° 37' N; 15° 58' E).
311351	juv. +	28.7.1964 19.9.1964	Stavning, West Jutland (55° 58' N; 08° 23' E).
311370	juv. +	28.7.1964 30.8.1964	Hov, Lønnerup Fjord, North Jutland (57° 00' N; 08° 48' E).
311564	ad. +	3.7.1967 19.11.1967	Næs Fjord, Zealand (55° 03' N; 11° 49' E).
311566	juv. +	3.7.1967 28.1.1968	Gouville sur Mer, FRANCE (49° 06' N; 01° 35' W).
311570	ad. +	3.7.1967 8.10.1967	Snellebusken, Stadel Fjord, West Jutland (56° 10' N; 08° 13' E).
311577	juv. +	17.7.1967 (17.1.1968)	Calais, FRANCE (50° 57' N; 01° 52' E).

311645	juv. +	11.7.1967 2.10.1967	Skive, Jutland (56° 34' N; 09° 02' E).
312153	juv. ×	7.7.1967 18.1.1968	Vellage, Kr. Leer, Niedersachsen, GERMANY (53° 08' N; 07° 21' E).
312169	juv. +	7.7.1967 (27.9.1967)	Lundbæk, Nibe, Jutland (56° 58' N; 09° 36' E).
312330	juv. ×	11.7.1966 30.1.1968	Fåborg Fjord, Funen (55° 06' N; 10° 15' E).
312468	juv. +	7.7.1967 16.8.1967	Stavning, Ringkøbing Fjord, West Jutland (55° 58' N; 08° 23' E).
312472	ad. ×	7.7.1967 4.2.1968	Gråsten, South Jutland (54° 55' N; 09° 37' E).
312484	juv. +	7.7.1967 3.12.1967	Handrup, Femmøller, Djursland, Jutland (56° 14' N; 10° 37' E).
312487	juv. +	7.7.1967 12.11.1967	Gjøl, Ålborg, North Jutland (57° 03' N; 09° 51' E).
312492	ad. +	13.7.1967 5.1.1968	Between Nibe and Lundbæk, Limfjorden, North Jutland (56° 59' N; 09° 39' E).
312499	? ×	(16.7.1967) 15.2.1968	Lønnerup Fjord, Thisted county, North Jutland (57° 00' N; 08° 48' E).
423765	juv. +	11.7.1966 18.12.1967	Grund Fjord, Djursland, Jutland (56° 28' N; 10° 16' E).
423785	juv. v +	18.7.1967 24.7.1967 17.11.1967	Vejlerne, North Jutland. Attrup dæmning, Limfjorden, North Jutland (57° 03' N; 09° 27' E).
422803	juv. +	18.6.1965 4.9.1966	Stavning, Ringkøbing Fjord, West Jutland (55° 58' N; 08° 23' E).
422844	ad. ×	14.7.1965 15.5.1967	Kløv Eng, Lønnerup Fjord, North Jutland (57° 00' N; 08° 48' E).
422849	juv. ×	22.7.1965 28.7.1965	Vejlerne, North Jutland (57° 04' N; 09° 02' E).
422850	juv. ×	22.7.1965 23.1.1966	Leeuwarden, HOLLAND (53° 12' N; 05° 48' E).
422851	juv. v	22.7.1965 28.7.1965	Vejlerne, North Jutland (57° 04' N; 09° 02' E).
422853	juv. +	22.7.1965 20.11.1965	Basse Seine, Commune de Gonfreville l'Orcher, NORTH FRANCE (49° 30' N; 00° 20' E).
423710	juv. +	5.7.1966 21.9.1966	Velling, Ringkøbing Fjord, West Jutland (56° 26' N; 09° 50' E).
423711	juv. v	5.7.1966 28.7.1966	Vejlerne, North Jutland (57° 04' N; 09° 02' E).
423715	ad. ×	5.7.1966 6.11.1966	River Stour, Nr. Wimborne, Dorset, ENGLAND (50° 45' N; 02° 00' W).
423716	juv. +	5.7.1966 10.9.1966	Kelstrup Sø, Hobro, Jutland (56° 39' N; 09° 49' E).
423745	juv. +	28.7.1966 10.1.1967	Guines, 8 km from Calais, FRANCE (50° 51' N; 01° 52' E).

423760	juv.	18.7.1967	
	×	21.7.1967	Vejlerne, North Jutland (57° 04' N; 09° 02' E).
423773	juv.	18.7.1967	
	v	10.1.1968	Oudesluis duck-decoy, HOLLAND (52° 50' N; 04° 47' E).
424284	juv.	22.7.1967	
	+	25.9.1967	Lønnerup Fjord, North Jutland (57° 00' N; 08° 48' E).

Manuskript modtaget 1. februar 1968. Forfatterens adresse: Vildtbiologisk Station, Kalø, 8410 Rønde.